

● UZZIŅAI

Vidzemnieku dārza svētki ir Vidzemes plānošanas reģiona pasākums, kurā goda vietā ir uzņēmēji, aktīvi cilvēki: gan jauni, gan pieredzējuši, idejām bagāti, kuri uzdrošinās un dara. Viņi iedvesmo citus līdzināties, pamēģināt.

Viens no Vidzemes plānošanas reģiona uzdevumiem ir popularizēt un konsultēt uzņēmējus. “Kad pirms septiņiem gadiem īstenojām kādu Eiropas Savienības (ES) projektu, izkristalizējās doma runāt ne tikai par tūrismu, to popularizēt, kas šķita aktuāli, bet arī citus uzņēmējus. Pirmajos gados godā tika celti tie, kuri attīstībai piesaistījuši ES fondu finansējumu. Projekts beidzās, bet interese par šādu uzņēmēju tikšanos, iespēju viņus pagodināt bija liela gan pašvaldībām, gan uzņēmējiem. Diskutējām ar pašvaldībām un sapratām, ka

ne jau tikai ES fondi ir svarīgākais, kāpēc ir veiksmīga uzņēmējdarbība. Ir cilvēki, kuri dara fantastiskas lietas, bet par viņiem mēs nezinām. Tā katru gadu 26 Vidzemes novadi iesaka vienu uzņēmēju, kuru aicinām uz tikšanos Vidzemnieku dārza svētkos,” stāsta Vidzemes plānošanas reģiona administrācijas vadītāja Guna Kalniņa – Priede. Viņa uzsver, ka pašvaldību ieteiktos uzņēmīgos cilvēkus apmeklē Vidzemes plānošanas reģiona pārstāvji, tiek veidots videosižets par to, ko viņi dara, izdota arī brošūra, kurā stāsti par visiem veiksmīgajiem uzņēmējiem. Šie stāsti paliek vēsturei, lai iedvesmotu citus.

Katru vasaras nogali citā novadā kopā tiek aicināti Vidzemes uzņēmīgie cilvēki, pašvaldību pārstāvji, lai vērtētu veiksmes uzņēmējdarbībā. □

Veiksmes iedvesmo citus

Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs **HARDIJS VENTS** atzīst, ka 26 uzņēmēju pieredze nebūt nav par neticamu veiksmi un sagādīšanos. Tie ir par gudru saimniekošanu savā zemē, kuras pamatā nav vien peļņas gūšana, bet uzņēmuma attīstība un nākotnes plāni tiek kalpināti pārdomāti un saskaņā ar apkārt notiekošo. “Šobrīd uzņēmējdarbības vide pierāda, ka sekmējās tiem, kas domā ne tikai par sevi vien. Gandrīz nekad biznesā cilvēks nav viens, tāpēc ir svarīgi cienīt savus darbiniekus un sadarbības partnerus, ar kuriem ik dienas kopā tiek strādāts plecu pie pleca. Ir bezatbildīgi darboties, nedomājot par apkārtējo vidi un dabu, nav prātīgi koncentrēties uz kvantitāti, aizmirstot kvalitāti,” viedokli pauž H. Vents.

Arī Vidzemes uzņēmējdarbības centra vadītājs **MĀRIS OZOLS** uzsver, ka Vidzemnieku dārza svētku mērķis ir parādīt, ka dzīvojam Vidzemē, ka varam kaut ko izdarīt. “Apmeklēju visus 26 uzņēmējus.

Vairākas stundas tika pavadītas sarunās, lai taptu videosižeti. Viņi ir tik dažādi, katrs darbojas savā nozarē, bet caurvijas stiprs patriotisms par zemi, laukiem, kur dzīvo un strādā, jūtama piesaiste vietai un vēlēšanās padarīt to atstāt nākamajām paaudzēm,” saka M. Ozols un atzīst, ka pašvaldības godināšanai ieteikušas gan eksportētājus, kuru gada apgrozījums mērāms miljonos eiro, gan zemnieku saimniecības, kuras saimnieko tradicionāli, un tādas, kas nodarbojas ar kaut ko mazāk zināmu, ir amatnieki un ir arī labi cilvēki, kuru darbošanos pat nevar nosaukt par uzņēmējdarbību, viņi dara to, kas sirdij tuvs, un sabiedrība to novērtē.

“Būt Vidzemnieku dārza svētkos – tas ir pašvaldības pagodinājums kādam sava novada uzņēmējam. Viņam tā ir iespēja saņemt citus aktīvus, darbīgus cilvēkus, parādīt sevi,” skaidro M. Ozols un atgādina, ka pašvaldībām ir liela loma uzņēmējdarbības attīstībā. Ir pašvaldības, kas, prezentējot novadu, stāsta arī par vietējiem uzņēmējiem, sakārto infrastruktūru, kas nepieciešama uzņēmējiem, piedāvā grantus darbības uzsākšanai vai

Pašvaldībām nav viegls uzdevums – godināšanai Vidzemē izraudzīties vienu novada uzņēmēju. Protams, vienmēr kāds pajautās, kāpēc tieši viņš, un kritērijiem jābūt skaidriem.

Līgatnes novada domes priekšsēdētājs **AINĀRS ŠTEINS** atzīst, ka tā vienmēr ir zināma izšķiršanās, kuru ieteikt godināšanai Vidzemē. “Maziem novadiem gan ir zināma priekšrocība – nav tik daudz uzņēmumu, no kuriem izvēlēties. Arī no malas visi redz, vai tas attīstās, kā sokas,” saka novada vadītājs. Līgatnieši izvirzīja Līgatnes dabas takas. “Pēdējos gados to atjaunošanā daudz ieguldīts, un tas veicina citu uzņēmumu attīstību. Viss taču notiek mijiedarbībā, viens dara un pavēl līdzīgi citus. Un tas ir ļoti svarīgi novadam,” skaidro A. Šteins.

Pārgaujas novada tūrisma speciāliste **RUDĪTE VASILE** pastāsta, ka aizvien jauni cilvēki uzsāk uzņēmējdarbību, redzamas arī veiksmes. “Taču daudzi vai nu aizmirst, vai nevēlas nokārtot darbības formālo pusi. Jāpaiet laikam, lai to saprastu. Tad arī dzirdams, ka viņus neatbalsta, neiesaista kopīgos projektos. Bet kā to izdarīt, ja patiesībā jau šāda uzņēmēja nemaz nav, viņš savu darbību nav reģistrējis! Ne vienam vien vajag ilgu laiku, lai to saprastu,” pārdomas izsaka R. Vasile.

Raunas novada domes priekšsēdētāja **EVĪJA ZURĢE** par raunēniešiem saka atzinīgus vārdus. “Protams, var runāt, stāstīt, ka jāmaksā nodokļi, bet katram pašam tas jāsaprot. Pēdējos gados daudzi tomēr ir reģistrējušies kā pašnodarbinātie un kaut nelielus nodokļus maksā. Cik, tas

attīstībai. “Katrs atbalsts, arī padoms, rāda, ka ir ieinteresētība. Pašvaldībās liela nozīme ir tiem darbiniekiem, kuri ir atbildīgi par uzņēmējdarbības attīstību. Viņi var savest kopā ieinteresētās puses. Ne jau finanses ir galvenās, būtiski veidot kontaktus arī ārpus novada,” saka Vidzemes uzņēmējdarbības centra vadītājs.

Finanšu institūcijas “Altum” Valmieras reģiona vadītāja **OLITA UNTĀLA** atzīst, ka Vidzemnieku dārza svētki, sagatavotie stāsti ir ļoti laba pieredze citiem. “Tā ir ļoti laba tradīcija, citos reģionos tādas nav. Šī atzišana reģionā mudina arī uzņēmējus saņemties, darīt. Bijis, ka vienā gadā uzņēmējs nepiekrīt izvirzīšanai, bet nākamajā, redzot, kāds kolēģim ieguvums, labprāt piekrīt. Latvietis jau grib dzīvot savā sētā un nestāstīt par sevi, bet dārza svētkos

ir paša ziņa. Tādi, kuri strādātu tikai neoficiāli, nu jau ir retums. Arī tie, kuri strādā celtniecībā, sapratuši, ka nebaltai dienai vajag spilvenu,” viedokli pauž Raunas novada vadītāja.

Raunas pašvaldība godināšanai Vidzemē ieteikusi zemnieku saimniecību “Jaun- Ieviņas”, jo saimnieks Uldis Rudzītis ne tikai turpina attīstīt bioloģisko saimniecību un tūrismu, viņš ir tas, kurš novada uzņēmējus aicina kopā, mudina tūrismā sadarboties. “Viņš redz kopainu, viņu interesē, lai novads, ne tikai paša saimniecība attīstās. Konkurentos Uldis saskata partnerus,” vērtē pašvaldības uzņēmējdarbības un lauksaimniecības konsultante Inita Dzenīte.

Vecpiebalgas novada domes priekšsēdētājs **INDRIKIS PUTNINŠ** pārliecināts, ka Vidzemnieku dārza svētki – tas ir stāsts par laukiem un dzīvi laukos. “Par tādu daudzi sapņo, tajā pašā laikā īd, ka laukos nekā nav, darba nav. Arī mana ģimene gribēja dzīvot laukos un ir apliecinājums, ja grib, tad var. Ir pašam jāatrod, ko darīt. Katrai uzņēmējdarbībai jābūt jēgai un perspektīvai. Taurenīši Kristīne un Ritvars Brīvības, pārņemot lauku saimniecību no vecākiem, īsā laikā izveidoja kazu ganāmpulku, atrada produkcijai noietu. Viņi ir cilvēki, kuri grib dzīvot laukos. Viņi ir mājās, nevis svešumā. Par šādiem uzņēmīgiem cilvēkiem ir jāstāsta, nevis to, ka nav darba, ka lauki iznīkst,” pārliecināts Vecpiebalgas novada vadītājs un piebilst, ka nodokļu maksāšana ir valstisks jautājums un katra uzņēmēja atbildība. “Tie, kuri saka – nodokļus nemaksāšu, jo man neko neviens nedod-, arī paši visbiežāk kaut ko nav izdarījuši un pat nemēģina,” saka I. Putniņš.

Amatas novada pašvaldības projektu vadītāja **ZANE PĪPKALĒJA** uzsver, ka arī ikdienā uzņēmēji mēcās cits no cita, kaut vai to, kā sevi prezentēt. “Viņi kļūst aizvien lojālāki, kaut

attieksmē pret nodokļu maksāšanu, iegulda uzņēmējdarbības attīstībā. Bija laiks, kad katrs vairāk domāja par sevi. Rodas jauni uzņēmēji, amatnieki ražo visdažādākās lietas. Liels atbalsts mazajiem uzņēmējiem ir “Leader” projekti,” stāsta Zane. Viņa ir pārliecināta, ka novadam ir plašas attīstības iespējas. “Novada teritorija ir liela. Ienāk gados jauni cilvēki, kuri te dzīvo, veido uzņēmējdarbību. Audzē neierastas kultūras. Daudzi pastrādājuši Rīgā un grib investēt laukos. Zaubes pusē ir jauni tūrisma piedāvājumi. Laukos cilvēku paliek mazāk, bet ir lieli saimnieki, kuri apsaimnieko zemi. Zaubēnieši, nītaurieši ir sapratuši, ka atrodas tuvu Rīgai, vēl tuvāk Siguldai. Zaubē bija tikšanās ar uzņēmējiem, un viņi stāstīja, cik ļoti ikdienā ir saistīti ar tām vietām. Arī atjaunotais ceļš Līgatne – Skrīveri rezultātu nedos pirmajā gadā, bet pamazām cilvēki pierod, ka ir ērti, nav problēmu kaut kur tikt. Atrod skaistu vietu un vēlas tajā dzīvot. Aktīvie pievelk citus,” pārdomās dalās Z. Pīpkalēja un uzsver, ka pašvaldība novada uzņēmējus pazīst. Tā nerīko lielas uzņēmēju sapulces, bet tiekas ar aktīvajiem cilvēkiem katrā pagastā, jo tur kopīgas problēmas un situācijas, kuru risināšanā var iesaistīties arī vietējā vara. Novads lepojas gan ar lielākajiem nodokļu maksātājiem Vidzemē, kuri strādā tuvāk Vidzemes šosejai, Cēsīm, gan tiem, kuri savu vietu atraduši tālu no centriem. “Skujenieši Signe Šlosberga un Elmārs Pētersons strādā tālu no labās infrastruktūras, un viņus nebaida *baltie* lielceļi. Viņi nebaidās sākt ko jaunu – audzēt kvinoju, amarantu, saldo lupīnu. Viņiem ir mērķis,” saka Z. Pīpkalēja, raksturojot pagodināšanai izvirzīto uzņēmēju. Viņa arī atgādina jēru audzētāja Imanta Dzemes no Nītaures pirms diviem gadiem Vidzemnieku dārza svētkos teikto, ka jāprot izmantot vietu, kur dzīvo un strādā, jo Rīga apēd visu, tur cita pirkstspēja un ekoloģiski produkti ir ļoti pieprasīti, tikai jāražo. □

Lappusi sagatavojusi **SARMĪTE FELDMANE**

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra

Daba dod materiālus

Jaunpiebaldzietes Veltas Pētersones bizness saistīts ar meldriem.

Atrasti un savākti Gaujas un jūras krastā, tie tiek apstrādāti, lai taptu skaisti darbi. No meldriem top cepures, groziņi, cības, trauku paliktnīši un citas jaukas lietas.

Velta pirms 12 gadiem no Rīgas atgriezās dzimtajā pusē. “Jaunpiebalgā ir varoši un izdomas bagāti cilvēki. Mēs viņus nenovērtējam. Iespēju ir ļoti daudz. Mums ir mākslas skola, studija. Pati pamēģināju strādāt ar mālu. Vajag tikai saņemties un darīt. Ja nedara, tad jau arī nekas neiznāk,” saka Velta. Sava amata prasmi viņa labprāt nodod citiem, pacietīgi rādot un stāstot, kā no tā, kas aug turpat Gaujmalā, var radīt kaut ko skaistu un noderīgu.

“Kādreiz pinu no klūdžiņām. Tad kāda sieva parādīja, ka var izmantot arī meldrus. Pirmās ce-

■TIKAI JĀDARA. Jaunpiebaldziete Velta Pētersone no meldriem darina noderīgas lietas.

pures uzreiz tirdziņā izpirka. Pieprasījums pēc šiem darbiem ir liels,” stāsta jaunpiebaldziete un ar lepnumu piebilst, ka materiāli savākti, ziemā atliks tikai strādāt.

Viņas meldru darinājumi ir pieprasīti arī Japānā. “Spara un patikas man netrūkst,” uzsver V.Pētersone un piebilst, ka tikai jāgrib darīt. □

Laukos arī ir, ko darīt

Kristaps Svīķis Stalbes pagastā, uzņēmumā SIA “Dīļļu sēta”, audzē paipalas. To olas tirgo lielveikalos un eksportē.

“Sāku ar 50 putniem. Pēc augstskolas sapratu, ka gribu kaut ko darīt laukos. Vecāki atbalstīja, draugi uzmundrināja,” stāsta Kristaps. Tagad saimniecībā jau ir teju seši tūkstoši paipalu. Dienā tās izdēj trīs līdz pieci tūkstoši olu. “Vietējā tirgū ir liela konkurence, tā ietekmē cenu un arī liek domāt par jaunām iespējām. Kad sāku, konkurence bija mazāka,” bilst zemnieks un atzīst, ka iegūt pircēju uzticību nav viegli, sadarbības partneriem jābūt drošiem, ka solītais tiks izpildīts.

“Dīļļu sēta” eksportē olas uz Īriju, Norvēģiju, Nīderlandi, Angliju. Eiropā tām ir liels pieprasījums. “Nedomāju apstāties, tikai iet uz priekšu. Ja apstāties,

■VISPIRMS JĀGRIB. Kristaps Svīķis Stalbes pagastā audzē paipalas, to olas tirgo gan lielveikalos, gan eksportē.

tad tā ir grimšana. Gribēju izveidot ko tādu, lai bērns var teikt – to uzbūvējis mans tētis. Tas ir dzinulis, kas neļauj apstāties,” pārdomas izsaka stalbēnietis.

Jaunajiem uzņēmējiem Kristaps iesaka pēc skolas beig-

šanas neskriet uz Rīgu vai citu pilsētu, jo arī laukos var nopelnīt, īstenot idejas. “Ir jānotic un jāgrib,” pārliecināts K.Svīķis. □

Vidzemnieku dārza svētkos no vēsturiskā Cēsu rajona godināja:

- zemnieku saimniecību “Kliģeni” (Cēsu novads),
- amatnieci Veltu Pētersoni (Jaunpiebalgas novads),
- Līgatnes dabas takas (Līgatnes novads),
- bioloģisko saimniecību “Jaun – leviņas” (Raunas novads),
- SIA “Dīļļu sēta” (Pārgaujas novads),
- SIA “Gusts Apinis” Amatas novads),
- SIA “RKB Brīvības” (Vecpiebalgas novads),
- foreļu audzētavu “Sillakas” (Priekule novads).

VIDEOKLIS

Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētāja vietnieks, Smiltenes novada vadītājs **GINTS KUKAINIS**:

“Ja spējam sakopt savas mājas dārzu, spējam sakopt arī savas uzņēmuma darba vidi un pa-

mazām arī pagastu, un novads ir sakopts, arī visa valsts.

Vidzemnieku iedvesmas stāsti ir darba stāsti. Lai tie iedvesmotos, kuri strādā līdzās. Lai nākotnē lielāks lepnums par to, ko esam paveikuši, ko gribam izdarīt.”

Ieinteresē ar netradicionālo

■GODINĀTI. Skujenieši Signe Šlosberga un Elmārs Pētersons nebaidās eksperimentēt un zina mērķi. Piektdien kvinojas ziedēšanas svētkos gaida interesentus.

Signe Šlosberga un Elmārs Pētersons Skujenes pagasta “Cimbuļos” SIA “Gusts Apinis” pirmie Latvijā sāka audzēt kvinoju, arī amarantu, saldo lupīnu, viņi arī gatavo bezglutēna produktus.

“Nevār teikt, ka mums būtu ražotne, drīzāk tā ir laboratorija. Nav gatavu receptu, eksperimentējam,” stāsta skujeniete. Viņi sadarbojas ar zinātniekiem Latvijā un Dānijā, daudz mācās, ko un kā audzēt, kādus produktus iegūt.

“Starp Vidzemes uzņēmējiem esam kā bērnodarņnieki. Nevaram teikt, ka esam veiksmīgi biznesā, esam neatlaidīgi avantūristi labā nozīmē. Divus gadus ar eksperimentālajām kultūrām gāja bēdīgi, bet nenolaidām rokas, turpinām,” atklāj Signe un tic, ka ar gadiem kvinoja būs Latvijas kultūra.

Elmārs pastāsta, ka Latvijā nav neviena pakalpojuma sniedzēja, kas maļ bezglutēna sēklas. Lai būtu droši, ka tas ir tīrs produkts, paši iegādājušies dzirnavas. Iekārtota arī kalte graudaugu žāvēšanai.

Saimnieki iecerējuši ražotni

sertificēt ne tikai bioloģisku, bet arī kā bezglutēnu. Tas ir pietiekami sarežģīti. “Latvieši uz jauno skatās piesardzīgi,” atzīst Signe. “Gusts Apinis” piedāvā kvinoju, tās maisījumu ar amarantu, kā arī griķu makaronus, bezglutēna auzas. Top produkti no saldās lupīnas.

“Galvenais ir nebaidīties, būt reizēm trakiem, avantūristiem. Rāmjus mēs uzliekam paši. Reizēm cilvēks profesionālis nazarē uzliek rāmjus, jo akadēmiski iemācījies, ka jābūt tā. Ja mēs būtu agronomi, nekad nebūtu iedomājušies sēt kultūras, kas varētu neaugt. Kad sāk darīt, izkristalizējas tavs ceļš. Ir jāuzdrošinās. Laukiem ir milzīgs potenciāls, mēs to neesam izmantojuši,” pārdomas dalās uzņēmēja.

Nākotnes plāni Signei un Elmāram lieli, tiek ieguldīts, lai iegādātos speciālu zemes apstrādes tehniku, lai zeme nebūtu jāar, tā saglabājot virspusē auglīgo zemes kārtu. Ar laiku viņiem būs arī degustāciju zāle tūristiem.

“Dzīvojam Vidzemes kalnos, tā augkopībai nav vieglākā vieta, bet ir skaista, mēs to mīlam. Tāpēc arī rodas viss, kas ir apkārt. Mēs iedvesmojamies no dabas un gribam iedvesmot citus darīt, mēģināt. Viss ir iespējams. Lepojamies un radām savai vietai. Ceram, ka radīsim arī darbvietas,” saka skujeniete un atklāj, ka piektdien “Cimbuļos” būs kvinojas ziedēšanas svētki. □

Lappusi sagatavojuši: **SARMĪTE FELDMANE**

Publikācijas sagatavotas ar Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Mērķprogrammā “Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma” atbalstīts projekts nr. Nr.2/MEDIA/18/013

Valsts reģionālās attīstības aģentūra